

Формування вибірових сукупностей для проведення державних вибірових обстежень населення передбачає стратифікацію генеральної сукупності. Стратифікація генеральної сукупності здійснюється з метою адекватного відображення у вибірці основних особливостей адміністративно-територіального поділу України, а також для забезпечення відбору з більш однорідних за основними характеристиками груп домогосподарств. При цьому генеральна сукупність розподіляється на страти, які в межах кожного регіону відповідають: містам і міськрадам із кількістю населення 100 тис. осіб і більше; містам, селищам міського типу, міськрадам і селищним радам із кількістю населення менше 100 тис. осіб; адміністративним районам сільської місцевості.

Формування основи вибірки та відбір первинних територіальних одиниць вибірки здійснюється в межах кожної страти «великі міста» та «малі міста» кожного регіону окремо. При цьому як територіальні одиниці для відбору приймаються міста, селища міського типу, міські та селищні ради.

Формування основи вибірки та відбір первинних територіальних одиниць вибірки у сільській місцевості здійснюється в межах кожної страти «райони», сформованої по сільській місцевості регіону. При цьому як первинні територіальні одиниці вибірки приймаються окремі сільські населені пункти або їх групи, сформовані з урахуванням умови перевищення встановленої мінімальної загальної кількості домогосподарств у первинній територіальній одиниці вибірки. З метою кращого географічного охоплення території кожного адміністративного району, для здійснення безпосередньо відбору впорядкування проводиться за принципом «географічного серпантину» та обов'язково передбачає використання картографічного матеріалу або за його відсутності – карти-схеми з обов'язковим дотриманням географічного розміщення об'єктів відносно один одного та однакової географічної орієнтації всіх карт у межах регіону країни.

Проте, формування вибірових сукупностей для проведення вибірових обстежень населення (домогосподарств) потребує постановку та розв'язання також ряду інших завдань, які знайдуть своє відображення у подальших тезах.

Література

1. Сигал Ендрю. Практическая бизнес-статистика. / пер. с англ. М. : Издательский дом «Вильямс», 2004. 1056 с.

2. Методика формування вибірових сукупностей для проведення у 2019–2023 роках вибірових обстежень населення (домогосподарств): умов життя домогосподарств, робочої сили та сільськогосподарської діяльності населення у сільській місцевості : Наказ державної служби статистики України від 01.03.2018 № 39.

УДК 504.05:658.5

РЕАЛІЗАЦІЯ СИСТЕМНОГО ПІДХОДУ У ВПРОВАДЖЕННІ ЗАСАД ЕКОЛОГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ АПК

О. А. Шлапак, В. В. Лимар

Для сучасного етапу розвитку підприємств АПК України характерним є неефективне використання природних ресурсів та управління природоохоронною діяльністю загалом, що ставить під сумнів існування цілісної системи екологічного управління. Тому, на сьогодні, за умов зростання законодавчих вимог та інтересу суспільства до питань захисту довкілля, дедалі актуальнішою видається система екологічного менеджменту.

Для запобігання погіршенню екологічних показників впровадження на підприємстві певної екологічної політики допоможе на макрорівні поліпшити стан навколишнього середовища, а на мікрорівні – зекономити ресурси і знизити його витрати. В Україні спостерігається тенденція, коли підприємства неохоче запроваджують систему екологічного менеджменту та екологічну політику, тому що не оцінюють позитивних моментів від результатів такої роботи. Залучення підприємством у своїй діяльності екологічної політики є засобом екологічної модернізації, оскільки дозволить українським виробникам підвищити ефективність роботи з охорони навколишнього середовища, більш ефективно планувати природоохоронні заходи, контролювати дотримання вимог природоохоронного законодавства, знизити ймовірність виникнення аварійних ситуацій. З огляду на це, застосування та дотримання нормативно-правового забезпечення екологічного менеджменту на підприємстві, навіть в умовах нестачі державних коштів, дозволять більш результативно вирішувати питання зниження забруднення навколишнього середовища, що є вигідним для держави в цілому і конкретного підприємства зокрема незалежно від галузі функціонування [1]. Доцільно погодитись, що система екологічного менеджменту – це частина загальної системи менеджменту, що охоплює організаційну структуру, планування діяльності, розподіл відповідальності, практичну роботу, а також процедури, процеси та ресурси для розробки, впровадження, оцінки досягнутих результатів реалізації і вдосконалення екологічної політики, її цілей і завдань [2].

Вперше термін «екологічний менеджмент» пролунав в «Порядку денному на ХХІ століття», прийнятому в Ріо-де-Жанейро в 1992 р., у якому підкреслювалось, що «екологічний менеджмент варто віднести до ключової домінанти сталого розвитку й одночасно до вищих пріоритетів промислової діяльності і підприємництва». Проте, на сьогодні не існує єдиних загальноприйнятих визначень екологічного менеджменту.

Згідно з міжнародним стандартом ISO 14001, система екологічного менеджменту – це частина загальної системи менеджменту, яка включає організаційну структуру, планування діяльності, розподіл відповідальності, практичну роботу, а також процедури, процеси та ресурси для розробки, впровадження, оцінки досягнутих результатів реалізації та вдосконалення екологічної політики, її цілей і завдань [2]. Основна проблема розвитку екологічного менеджменту в аграрному секторі економіки лежить не стільки в недостатності коштів на реалізацію стратегії сталого розвитку, скільки в інформаційному «голоді», відсутності самої стратегії, розмитості системи взаємозв'язків, нерозумінні механізмів взаємодії суб'єкта та об'єктів управління. Сьогодні є достатньо нових інформаційних технологій в економічних системах агропромислового комплексу, які здатні на технічному рівні забезпечити доступність до релевантної інформації. Безумовно, екологоорієнтована система управління буде формуватися ще тривалий час і фрагментарно, з важко оцінюваною ефективністю функціонування. Система управління буде багато разів коригуватися, адаптуватися до аграрних особливостей, може навіть кардинально змінюватися. Але при цьому запорукою її успішного розвитку залишатиметься принцип максимального синергетичного врахування всіх доступних факторів, з-поміж яких – інфокомунікаційний.

Таким чином, слабкість сучасного інформаційного забезпечення екологічного менеджменту негативно впливає на якість прийнятих як владою, так і підприємствами стратегічних й тактичних рішень, що негативно позначається на ефективності управління та перешкоджає сталому розвитку. Екологічні проблеми, тісно пов'язані з економічними і соціально-демографічними, їх можна розв'язати тільки за наявності достовірної, своєчасної та повної інформації про них. Врахування умов реалізації інформаційного фактору екологічного менеджменту і аудиту з метою формування, поширення і застосування інформаційних ресурсів дозволить забезпечити створення екологоорієнтованого управління та контролю. Подібна інформація повинна формуватися за певними принципами (відкритості; адекватності) і оброблятися за відповідною методикою. Тільки в цьому випадку застосування інформації при реалізації управлінських функцій й цивільних прав і обов'язків буде ефективним.

Для реалізації запропонованої концепції екологоорієнтованого управління необхідно враховувати концепцію менеджменту знань, якості, проектів та цільового управління, також комунікаційні та інформаційні ресурси повинні бути побудовані на основі поєднання системи якості, корпоративної інформаційної системи, що відповідає організаційній структурі та включає в себе модулі управління проектами.

На нашу думку, на підприємствах АПК значну увагу необхідно приділяти автоматизації технологічним процесам – відповідність міжнародним стандартам якості і впровадження систем якості, екологічних стандартів якості, залучення консультантів, автоматизація бізнес-процесів, тощо.

Для ефективної діяльності підприємств АПК у сфері екологічного менеджменту повинні бути реалізовані всі функції менеджменту та інфокомунікаційні процеси, за допомогою яких вони здійснюються незалежно від розгалуженості відділів. Крім того, з зовнішнього середовища надходить інформація про стан підприємства на ринку, про його репутацію у ділових партнерів та постачальників, імідж його продукції в очах споживачів, ставлення конкурентів. Чим вищий рівень управління, тим менший потрібен ступінь деталізації інформаційного потоку. Успішному функціонуванню виробництва в цілому сприяє наявність такої системи інформації, яка б дозволила пов'язати всю діяльність підприємств АПК і можливість управляти нею, виходячи із принципу системності. Якісна система комунікацій на підприємствах АПК повинна спиратися на збалансовані групи елементів, які утворюють соціальну, технічну, інформаційну та управлінську складові. Але якщо слабка технічна база, то управління комунікаціями сповільнюється. Таке зустрічається на підприємствах, які нещодавно функціонують і утримують конкурентоспроможність за рахунок ентузіазму колективу та відносно невеликих потреб у вхідній інформації. З метою вчасного усунення дисбалансу в системі комунікацій підприємств АПК, повинна бути створена система діагностування та комплекс заходів з вдосконалення процесів обміну інформацією.

Література

1. Білявська Ю. В. Науковий журнал «Економіка України». 2016. 4 (653). С. 104–111.
2. Барков Д. И. Международные экологические стандарты качества продукции ISO 14000 и перспективы их внедрения в Украине. URL : <http://www.erudition.ru/>

УДК 339.138

УПРАВЛІННЯ МАРКЕТИНГОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМСТВА З ВИКОРИСТАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Т. В. Янчук

Якість управління та прийняття маркетингових рішень безпосередньо пов'язані з наявністю повної, актуальної і достовірної інформації про ринок, попит на товари, уподобання споживачів, ринкові ціни, дії конкурентів і т. п., а також інформації про показники діяльності об'єкта управління. В умовах постійного зростання навантаження маркетингової служби виникає необхідність автоматизації маркетингової діяльності, що забезпечує як автоматичне виконання основних рутинних функцій, так і звільняє робочий час маркетологів, дозволяючи спрямувати його на виконання більш складних завдань, збільшити кількість виконаних функцій та суттєво зменшити витрати підприємства.